

GRUP CLARIS

El Consorci de la Zona Franca, una eina al servei de Barcelona

Manuel Royes

MANUEL ROYES I VILA

Manuel Royes i Vila va néixer el 24 de maig de 1.940 a Terrassa. Està casat des de 1.965 i té dos fills. Va realitzar estudis universitaris de Ciències Econòmiques. És doctor Honoris Causa per la Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED).

Durant els anys que va estar a la universitat va contactar amb grups opositors a la dictadura, participant juntament amb d'altres companys d'estudis com Pasqual Maragall, Isidre Molas i Narcís Serra en la lluita per a l'eliminació del SEU.

Va militar al Front Obrer de Catalunya (FOC). L'any 1974 va participar en la creació de Convergència Socialista de Catalunya (CSC), grup que després s'integraria al procés constituent del PSC-Congrés. Manuel Royes ha estat alcalde de Terrassa des de les primeres eleccions municipals (1979) fins al 5 d'abril de 2002.

El 30 de juliol de 1987 va ser elegit president de la Diputació de Barcelona, càrrec que va ostentar fins l'1 de juliol de 2003. Manuel Royes va ser membre de la Comissió Executiva del PSC, on va exercir com a secretari de Política Municipal i d'Implantació (1982-2004). Ha estat diputat al Parlament de Catalunya i delegat del Govern de la Generalitat de Catalunya a Madrid. Des del 22 de maig de 2004 és el delegat Especial de l'Estat al Consorci de la Zona Franca Barcelona.

Altres càrrecs que ha ocupat són: conseller del Consell Social de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC); membre del Comitè Executiu del Comitè Organitzador Olímpic Barcelona' 92; fundador i president en dues ocasions d'ACTE, l'Associació de Col·lectivitats Tèxtils Europees, xarxa de la qual segueix sent president honorari; fundador i president d'Arc Llatí, xarxa de cooperació transnacional que agrupa el conjunt d'administracions locals de segon nivell del territori de l'arc mediterrani; president executiu del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (fins al 2003); president de la fundació jurídica Democràcia i Govern Local des de la seva creació fins l'any 2003; president de la Fundació Intexter (Institut d'Investigació Tèxtil i de Cooperació Industrial de Terrassa); director de producció i cap de vendes de l'empresa tèxtil M. Royes S.A. (1965 - 1983); conseller de la Fundació Estapé i vocal del Patronat de l'Institut Cerdà.

Els exalcaldes de l'any 1979, entre els quals l'alcalde de Sabadell, el Sr. Antoni Farrés, el Sr. Joan Major, el Sr. Siurana, etc., estem dolguts, perquè aquest país no ens tracta com pensem que ho hauria d'haver fet.

Dels mil i escaig alcaldes, n'hi ha que no tenen reconeguda la possibilitat de cobrar la Seguretat Social, i o bé es paga d'autònom o no tens dret a res.

També estem dolguts amb la Generalitat de Catalunya, ja que tot i que ha atorgat moltes creus de Sant Jordi no n'ha dedicat cap als alcaldes democràtics. Ens hem plantejat que al final del setembre, a la Universitat Autònoma, farem un acte públic amb alguns parlaments, per tal de reivindicar el dret a tenir Seguretat Social, i demanar a la Generalitat de Catalunya que lliuri la Creu de Sant Jordi a un alcalde en nom de tots. Hem acordat que l'alcalde d'Abrera –que va quedar paralític d'un tret– creiem que és qui més la mereix.

Si parlem del Consorci de la Zona Franca, haig de començar dient que no es coneix gaire bé. És més: quan em van nomenar per al càrrec jo tampoc sabia massa bé de què anava.

El Consorci existeix, se sap on està ubicat més o menys, però no se sap quines coses fa, quantes, ni quins mitjans té. I no se saben moltes de les coses que ha fet, com per exemple les Glòries, el Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB), la nova seu de Telefónica, etc. Penso que el Consorci dins de Barcelona és més important del que sembla. No ens cal propaganda, però ens agrada que se'ns coneguin i reconeguin les nostres actuacions.

D'entrada va néixer diferent de les altres Zones Franques d'Espanya (Cadis i Vigo). Ara, en aquests últims anys, també n'ha aparegut una a Las Palmas de Gran Canaria, però encara s'ha de consolidar.

L'empresariat de Barcelona demanava un Consorci de la Zona Franca a Barcelona des de la pèrdua de Cuba, ja que es van perdre oportunitats comercials. Es demanava Zona Franca per compensar el comerç que no hi havia (1898). L'any 1916 es va crear el Consorci, però sense terreny. El terreny el va tenir l'any 1926, però resulta que a Cadis i a Vigo els terrenys els va expropiar l'Estat amb diners de l'Estat, i en els de la Zona Franca (600 hectàrees) l'Estat no va posar diners. Una Zona Franca sense espai no és res. L'Ajuntament es va endeutar, va cedir diners a l'Estat i l'Estat amb aquests diners va expropiar els terrenys.

Per tant, en cas que les tres Zones Franques d'Espanya es dissolguessin, els béns de la de Cadis i la de Vigo passarien a l'Estat, mentre que els béns de la de Barcelona serien per a l'Ajuntament.

Cal dir que a mi em proposa el ministre d'Hisenda i em nomena el Consell de Ministres, amb el vistiplau de l'alcalde, cosa que no passa amb els altres dos.

La qüestió és: per què l'Ajuntament té tant d'interès? Perquè la Zona Franca continua sent important, i cada vegada ho serà més. Estem exempts de pagar l'Impost de Societats; no el paguem a l'Estat i el lliurem a finals d'any a l'Ajuntament de Barcelona, en forma de taló (és l'ingrés màxim de l'Ajuntament de Barcelona que rep d'un ens). Això explica que, durant el govern del PP, el ministre Rodrigo Rato, que havia de proposar el nou delegat, acabés proposant el Sr. Enrique Lacalle, perquè a ell li va

anar bé. Quan em van proposar a mi, va ser per l'alcalde Joan Clos. Ara m'ha ratificat l'alcalde Jordi Hereu.

Això vol dir que en el consell executiu del Consorci hi ha dos consellers nomenats per l'Ajuntament, dos nomenats pel govern de Madrid –que fins ara eren el Sr. Trullén, que venia per part del Ministeri d'Indústria, i la Sra. Juana María Lázaro, que venia per part del Ministeri d'Economia i Hisenda–, la representant duanera, –la Sra. Almudena Escobedo– i un representat del Port de Barcelona –el director–. A més hi ha altres nomenaments, com el del president de la Cambra de Comerç i d'altres oients que, pel cas, és el mateix.

Operem per unanimitat. Si hi ha problemes els negociem i els discutim, i si no passa, no passa. No forcem res. Només hi ha hagut un problema en aquests quatre anys, que ha estat el de la presó. La Conselleria de Justícia tenia la pretensió de desmuntar la Model, i la traslladava en part a la Zona Franca. Els empresaris no s'hi van oposar gaire; els vaig anar a veure i els ho vaig comentar: la zona més segura de Barcelona? El voltant de la Model. Però la Sra. Lázaro i la Sra. Escobedo van protestar, van fer gestions i se'n van sortir. Ara la consellera Tura vol el triple, a veure com ens en sortim...

Un altre element a tenir en compte és que el Consorci no rep diners de cap Administració: no rep diners de l'Estat ni de l'Ajuntament; però, tal com he dit, no paguem l'Impost de Societats. La Zona Franca dona beneficis de quatre a cinc milions d'euros. Els altres ingressos són del lloguer de les 600 hectàrees repartides entre 280 empreses que paguen lloguers, que, depenent de l'època del contracte, suposen un preu o un altre. Avui dia, un metre de terreny l'any es paga a 34 €/m², però la SEAT en paga un. Té contracte per cent anys. Per això en recuperar les 50 hectàrees de la SEAT els vam haver d'indemnitzar amb 140 milions d'euros. Tots en vam quedar contents. (La mitjana és de 13 o 14 €/m² l'any. Els últims a 34 o 35 €/m² l'any i els primers a 1 o 2 €/m² l'any.)

Una altra característica és que no tenim accionistes; tenim una forma d'actuar en la qual en fer una gestió en què es perden diners ens fan fora, però no ens exigeixen en una actuació en què hi guanyarem tots. No som una empresa privada que busca el màxim benefici. Nosaltres només hem de fer les coses per a Catalunya i per a Barcelona, a més de per al món: aconseguir terrenys per a empreses catalanes. Durant aquests anys també hem fet polígons fora d'aquí; no ens hem limitat només a aquí.

Vull fer un incís en aquest moment, ja que no sempre tot ha estat tan fàcil. En la meua època no vam tenir problemes; en l'època del Sr. Lacalle tampoc (ja que va fer els millors salons d'Europa); amb el Sr. Carles Ponsa va anar molt bé, i amb el Sr. Andreu Mas, també. Però abans n'hi va haver un que va causar un dèficit de 8.000.000.000 de pessetes de l'època, el pare del De la Rosa. Aquest tenia tractes amb la Diputació, i sempre em deia que era molta casualitat que aquests milions que va cisar el pare del De la Rosa coincidissin amb els mateixos que va pagar el seu fill per comprar el Banc Garriga Nogués. No sé si és veritat, però explico el que ell em deia. Va morir a Cadaqués ja fa uns anys. Era el secretari de la Zona Franca, càrrec que ocupa el Sr. Guerau Ruiz Pena.

El que hem fet durant aquests anys al Consorci, des del Sr. Carles Ponsa fins ara, és comprar terrenys per fer polígons industrials a Terrassa, a Santa Margarida, a Montmeló –amb el que quedava del que va deixar el De la Rosa–. Per cert, a

Montmeló hi ha el Circuit perquè finalment la Generalitat de Catalunya va donar un cop de mà al Consorci, perquè volia fer el Circuit de Catalunya.

Les Glòries és una operació arriscada que difícilment cap empresari hagués emprès, però ho va fer el Consorci, i finalment li van sortir els comptes.

Ara tenim en marxa una altra operació molt arriscada, que és l'edifici del Frank Gehry, que ja està presignat: el mes de juliol se signarà definitivament el projecte, a finals d'any l'avantprojecte, i l'any que ve el projecte. Això vol dir que l'any 2010 començarem les obres; n'hi ha per tres o quatre anys, amb la qual cosa ens n'anem a l'any 2014. Són 400.000.000 d'euros. Amb la davallada del sector de la construcció és una bestiesa, però relativament si es pensa que l'estació de la Sagrera l'any 2014 rebrà més passatgers que l'Aeroport del Prat ara, i si tenim en compte que l'Ajuntament ens ha deixat 80.000 metres d'oficines (on fins ara hi havia la Schweppes); ara queden 40.000 metres d'oficines, 20.000 metres hotelers i 20.000 metres residencials. Fora dels hotelers actualment no es vendria res, però l'any 2014 sí. Nosaltres anirem fent fins al 2014 i ja ho recuperarem. No hi ha cap ciutat important sense un edifici del Frank Gehry!

Una de les actuacions de l'any 1950 més importants va ser portar la SEAT aquí, amb la revolució industrial del cotxe, que fins aleshores era simplement tèxtil i metal·lúrgica. Ara el sector està estancat; més aviat va a menys.

I ara el país es troba amb diversos problemes. En primer lloc, la capacitació dels treballadors: necessitem gent especialitzada; portem anys de retard en la formació professional. Per exemple, hem pactat amb Iberia la construcció d'un hangar, que serà el primer que es fa a Espanya fora de Madrid (a Madrid n'hi ha quatre, a Palma de Mallorca n'hi ha mig i aquí n'hi haurà un que permetrà arreglar els avions transatlàntics), i que permetrà que el jet hi càpiga. Però tenim un problema: necessitem dues-centes persones capacitades, i a Catalunya no hi són! N'hem parlat amb la Sra. Mar Serna per formar-los; sinó els haurem de portar de Madrid.

En segon lloc, les universitats s'han d'obrir a la indústria. El Sr. Carles Ponsa va fer dos edificis a la Politècnica. L'operació consisteix en què la Politècnica cedeix el terreny al Consorci –que construeix un edifici de 5.000 i 9.000 metres quadrats (en són dos)–, retorna a la Politècnica el 10% del construït, perquè en faci el que vulgui, i l'altre 90% el lloga a empreses que vulguin tenir el seu centre d'investigació al costat de la Universitat, pagant un lloguer. Durant vint-i-cinc anys, el Consorci ho administra. Al cap de vint-i-cinc anys ja queda amortitzat, s'ha guanyat el 9% i es tornen les claus a la Universitat. Ara n'estem fent un tercer a l'Autònoma, que es dirà Eureka; el fa el Sr. Norbert Cinnamond, i serà de 5.000 o 6.000 metres quadrats. Allà el sistema és el mateix, però a trenta anys.

Tenim un compromís amb l'alcalde de Terrassa de fer-ne un de nou, Nexus, de 10.000 metres quadrats per a la indústria aeronàutica a Terrassa, en direcció a Sabadell, on hi ha l'Escola d'Arquitectura, terreny que cedeix la Politècnica. L'Ajuntament encara pretén que es faci al Sanatori; a nosaltres ens és igual. Allà seran 10.000 metres quadrats per a la investigació aeronàutica lligada amb l'automobilisme.

Amb la Universitat de Barcelona (UB) tenim una altra porta oberta, perquè amb les 50 hectàrees de l'antiga SEAT parlàvem amb l'anterior rector de cedir-los 100.000 metres quadrats per fer-hi centres d'investigació. Ara per ara, el rector ha anat a Madrid i ningú agafa el relleu; suposo que esperen eleccions al rectorat.

Recordem edificis: Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB) (50.000 metres quadrats), el Banc de Sang i Teixits (construït amb un finançament similar al dels Nexus, que pagarà la Generalitat de Catalunya i seran 10.000 metres quadrats per a la investigació). Hem parlat amb Media-Tic perquè vinguin a les 50 hectàrees per posar els centres de filmació. Començarem a construir l'edifici de Telefónica, l'hangar, etc.

Barcelona, 18 de juny de 2008